

การวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาเรื่องสาเหตุความแตกต่าง ของมนุษย์ด้วยหลักพันธุศาสตร์

จิราพร ศรีบุญเรือง*

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประเทศไทย

An Analysis of the Buddhist Concept of Causes of Human Difference in the Light of Genetics

Jiraporn Sribunruang*

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 24 February 2020

Revised 28 September 2020

Accepted 29 September 2020

คำสำคัญ

ความแตกต่างของมนุษย์

พระพุทธศาสนา

พันธุศาสตร์

Keywords:

human difference,

Buddhism,

genetics

* Corresponding author

E-mail address:

kaae072@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ต้องการศึกษาวิเคราะห์สาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ในแนวคิดทางพระพุทธศาสนาเถรวาทด้วยหลักพันธุศาสตร์ การศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎกและคัมภีร์คำสอนอื่นในทางพระพุทธศาสนาเถรวาทพบว่าคำสอนทางพระพุทธศาสนามีการกล่าวถึงสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ ในขณะที่หลักพันธุศาสตร์ได้ค้นพบว่าความแตกต่างของมนุษย์มีสาเหตุมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม เมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วพบว่าแนวคิดสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ทางพระพุทธศาสนาสามารถนำมาอธิบายเชื่อมโยงผสมผสานกับสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ตามหลักพันธุศาสตร์ค้นพบจากงานวิจัยได้ โดยมีแนวทางไปในทิศทางที่ไม่ขัดแย้งกับหลักพันธุศาสตร์

Abstract

This article aims to study of the cause of human differences in the Buddhist concept through genetics. Tripitaka education information and other canons in the Theravada Buddhist concept explained the causes of human differences in canons while genetics discovered causes of human differences from heredity and environment. The analysis finds the causes of human differences of Buddhist concepts can apply to explain the links and combinations with human differences in genetics research. Buddhist concept does not conflict with genetics.

1. บทนำ

การศึกษาวิจัยความแตกต่างของมนุษย์ทางพันธุศาสตร์พบว่า ยีนหรือหน่วยพันธุกรรมของมนุษย์เป็นตัวกำหนดการสร้างโปรตีน ซึ่งใช้ในการซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอในร่างกายและเป็นส่วนประกอบของเซลล์ในสิ่งมีชีวิต โดยการดำรงชีพและพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนหนึ่งกำหนดโดยยีน อีกส่วนหนึ่งกำหนดโดยสิ่งแวดล้อม (ซึ่งหมายรวมถึงสิ่งที่บริโภคด้วย) เมื่อศึกษาลึกลงไปในยีนพบว่า ภายในยีนหรือหน่วยพันธุกรรมมีข้อมูลคำสั่งเพื่อสร้างเซลล์และควบคุมการทำงานของเซลล์ ข้อมูลพันธุกรรมภายในหน่วยพันธุกรรมทั้งหมดของมนุษย์เรียกว่ารหัสพันธุกรรมมนุษย์ (Human Genome) มนุษย์มีรหัสพันธุกรรมเหมือนกัน 99% โดยมีความแตกต่างกันเพียง 0.1% เท่านั้น เป็นความแตกต่างเฉพาะบางตำแหน่ง หากมองในแง่นิวคลีโอไทด์แล้ว มนุษย์มีรหัสพันธุกรรมสามพันล้านนิวคลีโอไทด์ จึงมีตำแหน่งที่แตกต่างกันได้ถึงสามล้านตำแหน่งความแตกต่างทางพันธุกรรมนี้ทำให้มนุษย์แต่ละคนแตกต่างกัน (ยงยุทธ ยุทธวงศ์ และคณะ, 2545, น. 96-104)

คำสอนในพระพุทธศาสนาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างของมนุษย์ไว้ในคัมภีร์จุฬามณีวินิจฉัยคสูตรว่า มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านร่างกาย จิตใจ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสถานะทางสังคม ในส่วนที่เป็นร่างกายและจิตหรือชั้น 5 ของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปตามปัจจัยเพราะเป็นสังขตธรรม คือ สิ่งที่ถูกปัจจัยปรุงแต่ง (วัชระ งามจิตรเจริญ, 2556, น. 359-361) โดยปัจจัยที่มาปรุงแต่งมนุษย์คือ กรรม จิต อุดู และอาหาร ดังจะเห็นได้ชัดจากคำสอนเรื่องรูปสมุฏฐานที่ว่าด้วยการเกิดขึ้นของรูป กล่าวคือ ตามแนวคิดฝ่ายอภิธรรมในคัมภีร์อภิธัมมัตถสังคหะกล่าวว่า รูปนั้นมีสมุฏฐานให้เกิด 4 อย่าง คือ กรรม หมายถึง เจตนาหรือการกระทำที่มีเจตนาที่เกี่ยวข้องด้วย กาย วาจา ใจ เป็นกุศลบ้าง เป็นอกุศลบ้าง จิต หมายถึง ใจ คือ การคิด นึก รวมถึงสภาพทางจิตอื่น ๆ หรืออารมณ์ความรู้สึก อุดู หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในและภายนอกตัวเรา ได้แก่ ความเย็น ความร้อน และอาหาร หมายถึง สิ่งที่รับประทานเข้าไป (พระคันธสารากวีวงศ์, 2546, น. 616-617) ร่างกายของคนและสัตว์ทั้งหลายนั้น มีสมุฏฐานเป็นพื้นฐานทำให้เกิดมาเหมือนตัวเรายืนอยู่บนพื้นฐาน 4 ฐาน คือ กรรม จิต อุดู อาหารทั้ง 4 ฐาน ดังกล่าวแล้ว ถ้าฐานใดฐานหนึ่งชำรุดตัวเราก็จะมีอาการผิดปกติไปทันทีและถ้าฐานใดฐานหนึ่งหมดไปก็จะตายหรือดับไปทันที เมื่อกล่าวโดยรูปนามแล้วสมุฏฐานหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดรูปนั้นมีทั้งนามและรูป คือ กรรมและจิตนี้เป็นนาม และเป็นปัจจัยทำให้เกิดรูปได้ อุดูและอาหารอันเป็นรูปก็เป็นปัจจัยให้เกิดรูปได้ เมื่อกล่าวโดยกาลเวลาแล้วกรรมที่เป็นสมุฏฐานหรือเป็นปัจจัยให้เกิดรูปนั้น (กัมมขรูป) เป็นกรรมในอดีต ส่วนจิต อุดู และอาหารเป็นปัจจัยที่สามารถทำให้เกิดรูปได้ในภพชาติปัจจุบัน (ขุนสรรพกิจโกศล, 2518, น. 67) จากคำสอนเรื่องสมุฏฐานของรูปในคัมภีร์อภิธัมมัตถ

สังคหะที่กล่าวมาจึงกล่าวได้ว่า การที่มนุษย์มีความแตกต่างกันนั้นมีสาเหตุเกิดมาจากสมุฏฐาน 4 ได้แก่ กรรม จิต อุตุ และอาหาร

นอกจากนี้พระภิกษุและนักวิชาการทางพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันได้ให้ความเห็นในเรื่องความแตกต่างของมนุษย์ไว้ในทัศนะของตนเองโดยยึดหลักคำสอนพุทธศาสนา ได้แก่ วคิน อินทสระ (2546, น. 51-76) ได้เขียนเรื่องความแตกต่างของมนุษย์ในเรื่องกรรมทำให้คนแตกต่าง โดยได้แสดงทัศนะไว้ว่า การที่บุคคลแตกต่างกันก็เพราะแต่ละคนมีความปรารถนา มีการสั่งสมกรรมไม่เหมือนกัน มีกรรมเป็นของตน คือ เป็นเจ้าของแห่งกรรม กรรมดีกรรมชั่วที่ได้ทำมาจะติดตามไปทุกภพทุกชาติ บางความเห็นได้ให้ความเห็นในเรื่องของพันธุศาสตร์กับพุทธศาสนา เอาไว้ด้วยดังเช่น พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2551, น. 399-420) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องกรรมกับโรคพันธุกรรมในทัศนะพระพุทธศาสนา โดยได้แสดงทัศนะไว้ว่า พันธุกรรมเป็นคำที่คนไทยบัญญัติขึ้นใหม่ อาจเรียกว่าพันธุนิยามหรือเรียกเป็นอย่างอื่น ทางพุทธศาสนาเรียกว่าพีชนิยาม กฎแห่งพีชนิยาม เป็นเรื่องของยีนอื่น ๆ

ตามการศึกษาในวิชาพันธุศาสตร์ (Genetics) ที่ศึกษาบทบาทของยีน รวมไปถึงการศึกษาความแปรปรวนของลักษณะอันเกิดจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อม ทางพันธุศาสตร์ได้ให้ความเห็นว่าความแตกต่างของรหัสพันธุกรรมทำให้มนุษย์แต่ละคนแตกต่างกัน (ยงยุทธ ยุทธวงศ์ และคณะ, 2545, น. 96-104) สอดคล้องกับคำสอนในพระพุทธศาสนาในเรื่องกัมมชรูป คือ รูปที่เกิดจากกรรม อันหมายถึงเจตนาหรือการกระทำที่มีเจตนาที่เกี่ยวข้องด้วย กาย วาจา ใจ (วราณสิทธิ ไวทยะเสวี, 2526, น. 64-66) ในการถ่ายทอดพันธุกรรมจากพ่อแม่ไปสู่ลูก ร่างกายของมนุษย์แต่ละคนเมื่อแรกเกิดจะเป็นไปตามยีนโดยกำเนิดที่มีที่มาจากพ่อแม่และแม่ร่วมกับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมในการปฏิสนธิทำให้พี่น้องที่เกิดจากบิดามารดาเดียวกัน มีความแตกต่างกันในด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และความสามารถ ซึ่งความแตกต่างโดยกำเนิดนี้ในคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวไว้ในเรื่องกัมมชรูปว่ากรรม และจิตเป็นตัวกำหนดเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ นอกเหนือจากความแตกต่างของรหัสพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) จากพ่อแม่และแม่ที่ทำให้ลูกที่เกิดมามีความแตกต่างจากพ่อแม่และพี่น้องท้องเดียวกันแล้ว ทางพันธุศาสตร์ยังเห็นว่าอิทธิพลความแปรปรวนจากพฤติกรรมของมนุษย์เอง และสิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นเหตุให้มนุษย์มีความแตกต่างกัน โดยอิทธิพลจากพฤติกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับคำสอนในพระพุทธศาสนาในเรื่องจิตตชรูป และอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกสอดคล้องกับคำสอนในพุทธศาสนาในเรื่องอุตฺตชรูป และเรื่องอาหารชรูป โดยอุตฺตและอาหารเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลทำให้เกิดรูป

ในการศึกษาและทำความเข้าใจถึงสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ทางพันธุศาสตร์นั้น เมื่อเทียบกับคำสอนในพระพุทธศาสนา ความรู้ที่ได้จากหลักพันธุศาสตร์เป็นความรู้จากข้อมูลที่

ได้จากผลการทดลองและทฤษฎีในการอธิบายสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ ในขณะที่ทางพระพุทธศาสนาใช้คำสอนในพระพุทธศาสนาเพื่อทำความเข้าใจในสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ จากที่กล่าวมาแล้วพบว่าทั้งสองศาสตร์มีการอธิบายให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ที่มีความสอดคล้องกัน การนำความรู้เกี่ยวกับเรื่องสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ในคำสอนของพระพุทธศาสนาเถรวาทมาวิเคราะห์ร่วมกับความรู้ในหลักพันธุศาสตร์ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าสิ่งที่มนุษย์พิสูจน์และค้นพบจนเป็นที่ยอมรับในทางวิทยาศาสตร์นั้นสามารถนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับคำสอนทางพระพุทธศาสนาได้

2. การวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาเรื่องสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ด้วยหลักพันธุศาสตร์

พระพุทธเจ้าทรงเห็นถึงความแตกต่างของมนุษย์ว่ามนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังข้อความที่ปรากฏในพระไตรปิฎกกล่าวว่า เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าทรงบรรลุนิพพานที่ 2 จตุปปาตญาณ ในมัชฌิมยามแห่งราตรี พระองค์ทรงเห็นหมู่สัตว์ผู้กำลังจุติ กำลังเกิด ทั้งชั้นต่ำ และชั้นสูง งามและไม่งาม เกิดดีและเกิดไม่ดี ด้วยตาทิพย์อันบริสุทธิ์เหนือมนุษย์ (ม.มู. 12/385/417) ความแตกต่างของมนุษย์นั้นมีมาตั้งแต่จุติ โดยชีวิตมนุษย์เริ่มต้นตั้งแต่วาระแรกที่ เซลล์สืบพันธุ์ของทั้งพ่อและแม่มาผสมผสานกันเกิดการปฏิสนธิเกิดขึ้น ทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า การจุติ หรือจุติวิญญูณ เป็นการเกิดในชาติใหม่ที่สืบต่อจากภพชาติก่อนๆ ผู้เกิดใหม่นี้เมื่อจุติมีเพียงนามกับรูป (อนุทสิ ขุอรธ, 2551, น. 21) ในเด็กบางคนหลังจากการปฏิสนธิได้ เสียชีวิตก่อนคลอดออกจากครรภ์มารดา หรือบางคนเสียชีวิตขณะคลอดออกจากครรภ์มารดาก็มี มนุษย์เมื่อคลอดออกจากครรภ์ของผู้ให้กำเนิดมาสู่ภพใหม่มนุษย์แต่ละคนมีลักษณะต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน โดยมีเพศและรูปร่างลักษณะแตกต่างกัน สติปัญญาไม่ทัดเทียมกัน ความชอบ ความพอใจในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันในเรื่องฐานะก็ยังคงมีความต่างระดับกัน เป็นต้น

ตามหลักพันธุศาสตร์พบว่าเมื่อนำมนุษย์มาเปรียบเทียบกันแล้ว มนุษย์ในแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันหลายประการ เช่น รูปร่าง สีของตา สีของผมมีความแตกต่างกัน บางคนมีความฉลาด มีความสามารถที่เหนือกว่าคนอื่น ในขณะที่บางคนโง่เขลาเบาปัญญา แม้แต่คู่แฝดแท้หรือคู่แฝดเหมือนที่มีลักษณะภายนอกดูเหมือนกันจะไม่มี ความแตกต่างกันเลย คู่แฝดแท้นี้ก็ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่ เช่น ความแตกต่างกันในด้านความคิดและอารมณ์ ดังจะเห็นจากคู่แฝดแท้หลาย ๆ คู่ เมื่อเจริญวัยจะมีความสนใจและเลือกที่จะศึกษาในวิทยาการที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้มีสาเหตุมาจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นเราอาจกล่าวได้ว่าไม่มีบุคคลผู้ใดที่จะมีความเหมือนกันไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง ดังคำกล่าวของพลาโต (Plato)

นักปรัชญาชาวกรีกที่ว่า “ไม่มีใครสองคนที่จะเกิดมาเหมือนกันในทุก ๆ อย่างไม่ได้” (No two persons are born exactly alike) (คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535, น. 367)

จากความแตกต่างของมนุษย์ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาและตามหลักพันธุศาสตร์ สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ทางกายภาพ

แนวคิดทางพระพุทธศาสนาและหลักพันธุศาสตร์ต่างก็ได้แสดงความเห็นในเรื่องความแตกต่างของมนุษย์ทางกายภาพไว้ โดยแนวคิดทางพระพุทธศาสนาได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องความแตกต่างของมนุษย์ในคัมภีร์จุฬามณีวิภังคสูตร โดยคัมภีร์ได้แสดงความเห็นถึงความแตกต่างของมนุษย์นี้มีสาเหตุมาจากกรรม (ม.อ. 14/289-296/349-355) และคัมภีร์อภิธรรมมัตตสังคหะได้อธิบายในรายละเอียดในเรื่องความแตกต่างของมนุษย์โดยละเอียดลงไปอีกว่า ความแตกต่างของมนุษย์นั้นมีสาเหตุมาจาก กรรม จิต อุตุ และอาหาร (พระคัมภีร์สาราภิวงศ์, 2546, น. 616-617) โดยมนุษย์มีการกระทำของเจตนาในกุศล และการกระทำของเจตนาในอกุศลที่กระทำมาแล้วในอดีตเป็นกรรมเก่าที่แตกต่างกันไปมาส่งผลให้เกิดปฏิสนธิจิตพร้อมกัมมชรูป (พระอาจารย์วัลลภ ชวนปญโญ, 2542, น. 52) รูปร่างหรือลักษณะทางกายภาพของมนุษย์แต่ละบุคคลจึงมีสาเหตุจากกรรมหรือการกระทำในอดีตที่บุคคลนั้น ๆ ได้กระทำมา ต่อมาเมื่อกายมนุษย์สัมผัสกับสภาวะแวดล้อมทางอายตนะต่าง ๆ ก่อให้เกิดจิตที่เป็นกุศลและจิตที่เป็นอกุศล ความแตกต่างของจิตนี้จึงมีผลทำให้มนุษย์มีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกัน ดังที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในคิริมานันทสูตรซึ่งว่าด้วยการหายอาพาธของพระคิริมานนท์ โดยอาศัยเหตุแห่งจิตที่สงบจิตที่เป็นกุศลจึงทำให้พระคิริมานนท์หายจากอาการอาพาธกลับมาเป็นปกติโดยฉับพลัน (อภ.ทสก.24/60/128-133)

นอกจากนี้ในเรื่องของความร้อน ความเย็น (หนาว) ที่เรียกว่า อุตุ และอาหารก็มีส่วนทำให้ลักษณะทางกายภาพของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งก่อให้เกิดความแตกต่างในแต่ละบุคคล ดังมีกล่าวไว้ในพระไตรปิฎกว่า เตโชธาตุสามารถทำให้ร่างกายอบอุ่น ทำให้ร่างกายทรุดโทรม ทำให้เร่าร้อน และทำให้ของกิน ของดื่ม ของเคี้ยว ของลิ้ม ถึงความย่อยเย็นไปด้วยดี ส่วนความร้อน ความอบอุ่นภายนอกตานั้นเป็นความร้อนความอบอุ่นภายนอกร่างกายของมนุษย์ เช่น ไฟฟืน ความร้อนแห่งไฟ ความร้อนแห่งดวงอาทิตย์ ความร้อนแห่งกองหญ้า ความร้อนแห่งกองข้าวเปลือก (อภิ.วิ.35/175/136) อุตุจึงสามารถทำให้ร่างกายอบอุ่น เย็นสบาย หรือทำให้ร่างกายเร่าร้อน ทรุดโทรมได้ ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพของมนุษย์ในแต่ละบุคคลเป็นเหตุให้เกิดความแตกต่างในแต่ละบุคคล ส่วนในเรื่องของอาหารก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างของ

มนุษย์ได้เช่นกัน ในพระไตรปิฎกได้กล่าวถึงสาเหตุของความแตกต่างของมนุษย์จากอาหารไว้ว่า ครั้งที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาลดอาหารให้น้อยลง ๆ ทำให้พระองค์มีพระวรกายที่ซูบผอม เกร็งร้อน กระวนกระวายด้วยทุกรกิริยาอันเผ็ดร้อน ต่อมาเมื่อพระองค์กลับมาฉันอาหารจึงทำให้ร่างกายของพระองค์มีกำลังเป็นเหตุให้สังัดจากกามและอกุศลธรรมทั้งหลาย ด้วยกำลังนี้มีส่วนทำให้พระองค์ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในที่สุด (ม.ม. 13/334-336/405) จากข้อมูลในพระไตรปิฎกที่ยกมาทำให้ทราบว่าการบริโภคอาหารมากหรือน้อยเกินไปส่งผลต่อลักษณะทางกายภาพของมนุษย์และเป็นสาเหตุทำให้มนุษย์มีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกัน

ทางพระพุทธศาสนาแบ่งกฎธรรมชาติไว้อย่างน้อย 5 กฎ อันได้แก่ อุดุนิยาม พีชนิยาม จิตตนิยาม กรรมนิยาม และธรรมนิยาม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2551, น. 399-420) ในแนวคิดเรื่องนิยาม 5 นี้ เมื่อวิเคราะห์ตามคำอธิบายของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (ซึ่งปัจจุบันดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์) พบว่า นอกจากอุดุนิยาม กรรมนิยาม และจิตตนิยามจะสอดคล้องกับเรื่องกรรม จิต อุดู ในเรื่องปัจจุัย 4 แล้ว ยังมีพีชนิยามและธรรมนิยามที่อธิบายความเป็นไปตามธรรมชาติรวมไปถึงความแตกต่างของมนุษย์ โดยพีชนิยามหรือกฎแห่งพืชพันธุ์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2551, น. 399-420) เป็นนิยามที่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องพันธุกรรมของหลักพันธุศาสตร์ซึ่งเกี่ยวข้องกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างของมนุษย์ เพราะตามพีชนิยามเราอาจตีความได้ว่า มนุษย์จะมีลักษณะทางร่างกายเป็นไปตามลักษณะของบิดามารดาและปัจจุัยที่เกี่ยวข้องตอนเกิดด้วย ส่วนธรรมนิยามเป็นนิยามที่ให้เหตุและผลในแง่ของหลักธรรมที่ทำให้เข้าใจความแตกต่างของมนุษย์ได้ลึกซึ้งชัดเจนยิ่งขึ้น

ในหลักพันธุศาสตร์ได้แสดงความเห็นว่าการที่ความแตกต่างของมนุษย์ทางกายภาพนั้นมีสาเหตุมาจากพันธุกรรม โดยจากการวิจัยของบีเบน เบนยามิน (Beben Benyamin) นักวิจัยพันธุศาสตร์ทางสถิติ และปีเตอร์ วิสเซอร์ (Peter Visscher) ศาสตราจารย์ด้านพันธุศาสตร์เชิงปริมาณจาก University of Queensland ประเทศออสเตรเลีย ได้ให้ข้อมูลยืนยันว่า “สิบปีที่ผ่านมากของการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าสาเหตุของความแตกต่างของแต่ละบุคคลมีพันธุกรรมเป็นสาเหตุของความแตกต่าง คิดเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของสาเหตุความแตกต่างทั้งหมด โดยอีกครึ่งหนึ่งเป็นความแตกต่างของแต่ละบุคคลที่มีอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้อง” (Benyamin, 2014, para. 5)

บุคคลในแต่ละชาติล้วนมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันออกไปตามพันธุกรรมของแต่ละบุคคล เช่น มีสีผิว สีมด สีตา และรูปร่างที่แตกต่างกัน โดยส่วนมากชาวเอเชียจะมีผิวเหลืองมดำในตาสีดำและรูปร่างเล็ก ชาวตะวันตกจะมีผิวขาวมสีทองในตาสีฟ้าและรูปร่าง

สูงใหญ่ ชาวแอฟริกาจะมีผิวดำผมดำในตาสีดำ และรูปร่างสูงใหญ่มีแขนขาเรียวยาว แม้แต่บุคคลที่มีเชื้อชาติเดียวกันก็ยังมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกัน ในเรื่องความแตกต่างทางกายภาพของบุคคลผู้มีเชื้อชาติเดียวกันนั้นได้แสดงความแตกต่างอย่างเด่นชัดในเรื่องความแตกต่างทางเพศ โดยในเพศหญิงมีความแตกต่างของรูปร่างลักษณะทางกายภาพที่ต่างจากเพศชาย อันได้แก่ การมีเต้านมที่สามารถให้น้ำนมบุตรได้ สะโพกที่ผาย สรีระต่าง ๆ ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากเพศชาย และมีอวัยวะบางอย่างที่ไม่มีปรากฏในเพศชาย ในขณะที่เพศชายก็มีรูปร่างลักษณะที่แตกต่างจากเพศหญิงเป็นลักษณะที่ไม่พบในเพศหญิงทั่วไป เช่น การมีหนวด มีเคราบริเวณใบหน้า การมีศีรษะล้าน (กิตติพัฒน์ อุโฆษกิจ, 2561, น. 154)

ในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ทางกายภาพตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาด้วยหลักพันธุศาสตร์สามารถแยกวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1.1 การวิเคราะห์สาเหตุความแตกต่างของมนุษย์โดยกำเนิด

ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนา มนุษย์แต่ละคนล้วนมีความแตกต่างกันโดยกำเนิดคือแตกต่างตามปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดคือกรรมโดยสอดคล้องกับหลักนิยาม 5 โดยเฉพาะพีชนิยามซึ่งเข้ากันได้กับหลักพันธุศาสตร์ ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

ตามหลักพันธุศาสตร์ สภาพร่างกายของมนุษย์ที่เกิดจากบิดามารดาที่มีสายเลือดใกล้เคียงกันคือเป็นญาติกันจะไม่แข็งแรงเหมือนมนุษย์ที่เกิดจากบิดามารดาที่ไม่มีความเกี่ยวพันทางสายเลือดหรือไม่ใช่ญาติ

จากการศึกษาการแต่งงานระหว่างญาติซึ่งอาจจะเกิดจากความพึงพอใจในการเลือกคู่ครองของสังคมมนุษย์ในด้านวงศ์ตระกูลที่ต้องการเกี่ยวข้องเฉพาะวงศ์ของตน โดยการแต่งงานระหว่างญาตินี้จะทำให้เกิดยีนที่ทำให้คนเป็นโรคตายก่อนวัยเจริญพันธุ์ในรุ่นลูกมากกว่าคนที่ไม่ได้แต่งงานระหว่างญาติ ซึ่งมีผลทำคนรุ่นต่อมาให้เสียชีวิตตั้งแต่อายุน้อย (วิจารณ์ พานิช และสรโรจ แสวงวิเชียร, 2518, น. 103-104) ในแนวคิดทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงเรื่องการมีอายุที่สั้นหรือการมีอายุที่ยืนยาวของมนุษย์ไว้ในคัมภีร์จุฬามณีวิภังคสูตร พระพุทธเจ้าทรงแสดงถึงความต่างของมนุษย์ในด้านอายุขัยไว้ว่า บางคนมีอายุสั้น บางคนมีอายุยืนนั้นเกิดจากกรรมที่บุคคลได้กระทำมาในอดีต (ม.อ. 14/289/349) โดยการกระทำโดยเจตนาอันก่อให้เกิดผลที่เรียกว่า ผลกรรม ผลกรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ซึ่งผลกรรมนั้นเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติตามกฎที่เรียกว่า กฎแห่งกรรม (พระวีระศักดิ์ ชยธมโม และคณะ, 2561, น. 477) ในการกระทำที่ทำให้เกิดผลของกรรมคือการมีอายุสั้นหรือการมีอายุยืนนั้นพระพุทธเจ้าทรงระบุชัดเจนไปว่าการที่บุคคลบางคนเป็นผู้ฆ่าสัตว์ ผักเฝ้ในการประหารประหารไม่มีความกรุณาในสัตว์ทั้งหลาย เพราะกรรมเหล่านี้เป็นเหตุทำให้เขาเหล่านั้นอายุสั้น หากบุคคลกระทำในทิศทางตรงกันข้ามกับบุคคลที่กล่าวมาคือมีความเมตตากรุณา ละเว้นจาก

การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต การกระทำเช่นนี้มีผลทำให้เกิดเป็นผลกรรมที่ทำให้คนเหล่านั้นอายุยืน (ม.อ. 14/290/350-351) ผู้วิจัยพบว่าบุคคลที่เกิดมาในรุ่นลูกของวงศ์ตระกูลที่นิยมการแต่งงานกันระหว่างญาติทำให้เสียชีวิตตั้งแต่อายุน้อยนั้น ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาจึงเกิดจากกรรมฆ่าสัตว์ที่บุคคลนั้นได้กระทำไว้ในอดีตตามมาส่งผลให้มาเกิดในครรภ์ของมารดาในตระกูลที่นิยมการแต่งงานกับคนที่เป็ญาติกันทำให้มีอายุที่สั้นกว่าบุคคลในตระกูลอื่นที่ไม่นิยมแต่งงานระหว่างญาติ

ตามหลักพีชนิยามของพระพุทธศาสนา การเกิดมามีสุขภาพไม่แข็งแรงและมีอายุสั้นเนื่องมาจากบิดามารดาเป็นญาติกันนั้นเป็นเรื่องของความสอดคล้องระหว่างเหตุกับผลซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติ คือ สภาพร่างกายของเด็กจะไม่แข็งแรงเพราะการมีสายเลือดใกล้เคียงกันของบิดามารดาทำให้องค์ประกอบระดับเซลล์ไม่สมบูรณ์ ตามหลักพันธุศาสตร์จากการศึกษาเรื่องทฤษฎีเลือดชิด (THEORY OF INBREEDING) หรือการแต่งงานในหมู่เครือญาติใกล้เคียง การแต่งงานในหมู่ญาติจะส่งผลต่อคนในรุ่นลูกอยู่ 2 ประการ โดยประการแรกการแต่งงานในหมู่เครือญาติจะทำให้เกิดลักษณะด้อย (recessive) ทั้งที่เป็นลักษณะที่ดีและลักษณะที่ไม่ดีปรากฏออกมาได้ง่ายขึ้น หากลักษณะที่ไม่ดีปรากฏทำให้เกิดโรครากพันธุกรรมที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายหรืออายุเป็นเหตุทำให้อายุสั้น ประการที่สอง การแต่งงานระหว่างเครือญาติจะทำให้ไม่เกิดความหลากหลายของพันธุกรรม โดยรุ่นลูกที่ออกมาจะมีความคล้ายคลึงกับรุ่นพ่อแม่แต่จะไม่สามารถปรับตัวตามสภาวะสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ ลักษณะเช่นนี้ทำให้เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ตามหลักการคัดเลือกโดยธรรมชาติ (natural selection) (โอบจฟ ตราชู, 2562) ในเรื่องพันธุศาสตร์ประชากรทฤษฎีเลือดชิดไม่ได้เป็นไปตามกฎของฮาร์ดีและไวน์เบิร์ก (ไพศาล เหล่าสุวรรณ, 2542, น. 269) เนื่องจากการแต่งงานในหมู่ญาติเป็นการแต่งงานแบบคัดเลือกที่ทำให้อัตราส่วนของยีนและอัตราส่วนของจีโนไทป์ในแต่ละรุ่นไม่คงที่เกิดการเสียสมดุลจึงทำให้อายุที่สั้นเกิดต่อมามีสุขภาพไม่แข็งแรงเหมือนกับในรุ่นพ่อแม่

ในเรื่องความแตกต่างด้านสุขภาพตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าทรงแสดงในจูฬกัมมวิภังคสูตรไว้ว่า บางคนมีโรครมาก บางคนมีโรคน้อยนั้นมีสาเหตุมาจากกรรมที่บุคคลกระทำไว้ในอดีต บุคคลผู้กระทำความกรรมด้วยการเบียดเบียนสัตว์ทั้งหลายด้วยวิธีการต่าง ๆ มีผลทำให้เป็นบุคคลผู้มีโรครมาก ในทางตรงกันข้ามบุคคลผู้ไม่เบียดเบียนสัตว์ทั้งหลายผลแห่งการกระทำนี้ทำให้บุคคลนั้นเป็นผู้มีโรคน้อย (ม.อ. 14/291/351) ในหลักกรรมซึ่งเป็นกฎธรรมชาติ (ธรรมนิยาม) ได้แสดงไว้ว่า "การที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งจะมีขึ้นได้ต้องอาศัยเหตุปัจจัยต่าง ๆ หลากหลายประชุมกันพร้อม" (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2562, น. 3) การเกิดขึ้นของผลแห่งกรรมจึงเป็นไปโดยอาศัยเหตุปัจจัยต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นได้ ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาการที่บุคคลบางคนมาเกิดในบางเชื้อชาติมีโอกาส

ที่จะป่วยเป็นโรคบางอย่างได้มากกว่าคนในเชื้อชาติอื่น นอกจากจะมีสาเหตุมาจากกรรมที่บุคคลผู้นั้นได้ทำการเบียดเบียนสัตว์ไว้ในอดีต ทำให้เป็นผู้มีโรคมาก ส่วนบุคคลผู้ไม่กระทำการเบียดเบียนสัตว์ไว้ในอดีตทำให้เป็นผู้มีโรคน้อยแล้ว ตามหลักพีชนิยามตามกฎธรรมชาติเกี่ยวกับพีชพันธุ์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2551, น. 401) เป็นไปตามธรรมชาติของบุคคลที่เกิดมาในแต่ละเชื้อชาติที่จะมีลักษณะต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน จากการศึกษาทางพันธุศาสตร์ในเรื่องสุขภาพพบว่า คนในบางเชื้อชาติมีโอกาสที่จะป่วยเป็นโรคบางอย่างได้มากกว่าคนในเชื้อชาติอื่น คนที่มีเชื้อชาติที่แตกต่างกันจึงมีโอกาสที่จะป่วยเป็นโรคและมีการตอบสนองต่อยาที่แตกต่างกัน การป่วยเป็นโรคที่แตกต่างกัน เช่น โรคโลหิตจางซิกเคิลเซลล์ พบมากในผู้มีเชื้อสายแอฟริกันและเมดิเตอร์เรเนียน โรคเตย์-แซคส์พบมากในชาวยิวเชื้อสายอัสเคนาซี โรคมัลติเพิลสเคลอโรซิสพบมากในชนผิวขาว การตอบสนองต่อยาบางตัวที่แตกต่างกัน เช่น ยาระงับประสาทโคลซาปีนมีแนวโน้มกระตุ้นผลข้างเคียงที่รุนแรงในกลุ่มที่มีเชื้อสายแอฟริแคริบเบียน และยารักษาโรคหัวใจ Bidil อนุญาตให้ใช้ได้กับกลุ่มคนอเมริกันผิวสีเท่านั้น (มาร์ก เฮนเดอร์สัน, 2009, น. 131-132) ความแตกต่างทางด้านสุขภาพเหล่านี้เกิดจากลักษณะทางพันธุกรรมที่แตกต่างกันของมนุษย์แต่ละเชื้อชาติจึงมีการแสดงออกทางพันธุกรรมที่แตกต่างกันและส่งผลกระทบต่อสุขภาพที่ต่าง ๆ กันไป

กรรมที่บุคคลผู้นั้นได้กระทำความผิดด้วยการเบียดเบียนสัตว์ทั้งหลายทำให้สุขภาพของบุคคลผู้นั้นไม่แข็งแรงสามารถส่งผลกับบุคคลนั้นได้ตั้งแต่กำเนิด ในการกำเนิดของมนุษย์พบว่าในการแบ่งเซลล์ตัวอ่อนของทารก หากกลไกการซ่อมแซมดีเอ็นเอไม่ทำงานจะทำให้โครงสร้างดีเอ็นเอของตัวอ่อนทารกผิดปกติไปจากเดิมส่งผลให้เกิดโรคได้ จากงานวิจัยการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกลไกการซ่อมแซมดีเอ็นเอพบว่าการที่กลไกการซ่อมแซมดีเอ็นเอไม่ทำงานจะส่งผลให้เกิดโรคได้ โดยมีนักวิทยาศาสตร์สามคนคือ โทมัส ลินดาห์ล (Tomas Lindahl), พอล มูดริช (Paul Modrich) และอซิก สก้า (Aziz Sancar) ได้ค้นพบกลไกการซ่อมแซมความไม่สมบูรณ์ของดีเอ็นเอ ซึ่งกลไกนี้ตามปกติจะอ่อนไหวต่อความไม่สมบูรณ์ของดีเอ็นเอ หากกลไกผิดปกติดีเอ็นเอจะไม่สามารถซ่อมแซมตัวเองได้และอาจส่งผลก่อให้เกิดโรค กลไกการซ่อมแซมดีเอ็นเอนี้จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการรักษาโครงสร้างตามปกติของดีเอ็นเอ (Pepper, 2015, para.1)

นอกจากนี้ในเรื่องความแตกต่างทางผิวพรรณของมนุษย์โดยกำเนิด ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงความแตกต่างของมนุษย์ในเรื่องนี้ไว้ว่า รูปร่างหน้าตา ผิวพรรณที่มีมาแต่กำเนิดนั้นเกิดจากกรรมที่มนุษย์ได้กระทำไว้ในอดีต สำหรับในเรื่องผิวพรรณตรัสไว้ว่า การที่บุคคลเป็นผู้มักโกรธ พยาบาท ปองร้าย แสดงความโกรธความปองร้าย ทำให้บุคคลผู้นั้นมีผิวพรรณทราม ในทางตรงกันข้ามการที่บุคคลเป็นผู้ไม่โกรธ ไม่พยาบาท ไม่ปองร้าย ไม่แสดง

ความโกรธความปองร้าย ทำให้เป็นผู้มีผิวพรรณผ่องใส (ม.อ. 14/292/351-352) ตามหลักธรรม นิยามในเรื่องผิวพรรณ กรรมดีที่บุคคลได้กระทำไว้เป็นสาเหตุทำให้เป็นผู้มีผิวพรรณผ่องใส คือ การเป็นผู้ไม่มีโทษด้วยกาย วาจา และใจด้วยกรรมเหล่านี้ส่งผลทำให้เป็นผู้มีผิวพรรณผ่องใส ส่วนกรรมชั่วนั้นจะมีเหตุและผลในทิศทางตรงกันข้ามกับกรรมดี ตามหลักพีชนิยามจากการศึกษาทางพันธุศาสตร์พบว่า ผิวพรรณของมนุษย์โดยกำเนิดที่เกิดจากการแต่งงานข้ามกลุ่มของมนุษย์ทำให้รุ่นลูกที่ได้มีลักษณะของผิวพรรณที่แตกต่างจากชนกลุ่มเดิม ในอดีต หลังจากสงครามเวียดนามทหารที่มาจากชาติตะวันตกเข้ามาแต่งงานกับชาวเอเชียทำให้เกิดเด็กลูกครึ่งที่มีเชื้อสายของทั้งชาวเอเชียและเชื้อสายของชาวตะวันตกผสมกันอยู่ (วิจารณ์ พานิช และสรโรจ สว่างวิเชียร, 2518, น. 104) ซึ่งลูกที่เกิดจากการแต่งงานกับชนต่างกลุ่มจะมีลักษณะแตกต่างจากชนในกลุ่มเดิมของตน โดยคนกลุ่มนี้จะมีผิวพรรณ รูปร่างหน้าตาที่แตกต่างจากชาวเอเชียที่เป็นชนกลุ่มเดิม เนื่องมาจากการได้รับพันธุกรรมจากชาวตะวันตกเข้ามาผสมกับชาวเอเชียทำให้คนในรุ่นลูกที่ออกมาจะมีลักษณะเป็นลูกผสม ดังนั้น ลูกผสมที่เกิดจากพ่อแม่ที่ต่างเชื้อชาติทำให้ได้ลูกที่เกิดมามีรูปร่างหน้าตาผิวพรรณที่สวยงามจึงเกิดจากกรรมที่ลูกทำไว้ดีแล้วในอดีตตามมาส่งผล โดยในอดีตลูกเป็นผู้ไม่ผูกโกรธ ไม่พยาบาท อาฆาต ด้วยกรรมนี้จึงทำให้เป็นผู้มีผิวพรรณสวยงาม ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ก็จะเป็นไปตามหลักพีชนิยามที่เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ นั่นคือกรรมส่งผลให้มาเกิดกับพ่อแม่ที่ต่างเชื้อชาติกันเพื่อให้มีผิวพรรณตามผลของกรรม

ความแตกต่างของมนุษย์โดยกำเนิดจากงานวิจัยต่าง ๆ ตามหลักพันธุศาสตร์ให้ความเห็นว่าเกิดจากพันธุกรรม ส่วนแนวคิดทางพระพุทธศาสนาให้ความเห็นว่าเกิดจากกรรมที่บุคคลเคยกระทำมาแล้วในอดีตตามมาส่งผลในภพชาติปัจจุบัน โดยสอดคล้องกับพีชนิยามและธรรมนิยาม

2.1.2 การวิเคราะห์สาเหตุความแตกต่างของมนุษย์โดยสภาพแวดล้อม

ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนา สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มนุษย์อาศัยอยู่ส่งผลทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกัน ในคัมภีร์อภิธรรมมัตถสังคหะกล่าวไว้ในเรื่อง อุตฺ และอาหาร โดยอุตฺสามารถทำให้เกิดรูปภายในสันดานของสัตว์ได้ และอาหารที่บุคคลบริโภคเข้าไปเป็นค่า ๆ เข้าไปในร่างกาย และผ่านการย่อยภายในร่างกายแล้วก็สามารถทำให้เกิดรูปได้ (วรรณสิทธิ ไวทยะเสวี, 2526, น. 65,70) ซึ่งสอดคล้องกับความจริงที่ได้จากงานวิจัยทางพันธุศาสตร์ ดังนี้

แดเนียล ซาดิส (Daniel Zadik) (Zadik, 2015) นักวิจัยด้านพันธุศาสตร์จาก University of Leicester ประเทศอังกฤษ ได้ศึกษาการวิเคราะห์จีโนมของชาวยูเรเชีย (Eurasian) จำนวน 101 คน ในยุคสำริดพบว่าประมาณ 90% แพ้แลคโตส และสร้างวิตามินดีได้น้อย จากการศึกษาพบว่าลักษณะทางพันธุกรรมของคนในช่วงเริ่มต้นของยุคสำริดมีลักษณะ

แตกต่างกันมากกับคนในปัจจุบัน อาจสันนิษฐานได้ว่ามีการกลายพันธุ์เกิดขึ้นจากการคัดเลือกโดยธรรมชาติ การคัดเลือกนี้ทำให้พวกเขามีการผลิตวิตามินดีมากขึ้นแม้จะมีแสงแดดที่ค่อนข้างน้อยและสามารถรับประทานอาหารพวกนมได้ การชาวยูเรเชีย (Eurasian) ในปัจจุบันมีความแตกต่างจากชาวยูเรเชีย ในยุคสำริดนั้น (Zadik, 2015, para. 1-12)

ตามแนวคิดทางพระพุทธรศาสนาการที่ชาวยูเรเชีย (Eurasian) ในปัจจุบันมีความแตกต่างจากชาวยูเรเชีย ในยุคสำริดเกิดจากอุตุ และอาหาร โดยแสงแดดที่ค่อนข้างน้อย (อุตุ) และการรับประทานอาหารพวกนม (อาหาร) เป็นสาเหตุทำให้ร่างกายของคนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป

สัทชิ พันตะ (Satchi Panda) ศาสตราจารย์ด้านชีววิทยาจากสถาบันซอล์ก (Salk Institute) และเป็นศาสตราจารย์ด้านชีววิทยาของเซลล์และการพัฒนาที่ UCSD (University of California San Diego) ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาพบว่า การจำกัดเวลาในการรับประทานอาหารสามารถเปลี่ยนองค์ประกอบสุขภาพส่วนบุคคลและสามารถยับยั้งผลร้ายที่เกิดจากยีนได้ โดยการกำหนดระยะเวลาของการรับประทานอาหารสามารถรักษาความสัมพันธ์ระหว่างการบำรุงกับการซ่อมแซม (Panda, 2018, para.1-20) การจำกัดเวลาในการรับประทานอาหารซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งของมนุษย์ พระพุทธรศาสนา มองว่าเป็นเรื่องของจิต กรรม และอาหาร ตามแนวคิดทางพระพุทธรศาสนาในคัมภีร์อภิธรรมมัตตสังคหะกล่าวไว้ในเรื่องจิต โดยกล่าวว่า อาการต่าง ๆ ที่แสดงออกของสัตว์ทั้งหลาย อันได้แก่อาการ ยืน เดิน นั่ง นอน ตลอดจนการพูด การหายใจเข้าออก เป็นต้น อาการเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยจิตเป็นผู้กระทำอาการเหล่านั้นให้ปรากฏขึ้น จิตจึงเป็นสาเหตุให้มนุษย์แสดงลักษณะและกิริยาอาการต่าง ๆ กันไป โดยจิตมีกำลังเป็นเหตุทำให้เกิดรูป เรียกว่า จิตขรูป (วรรณสิทธิ ไททยะเสวี, 2526, น. 65) การจำกัดเวลาในการรับประทานอาหารเกิดจากจิตซึ่งทำให้เกิดกรรมคือการจำกัดเวลาในการรับประทานอาหารของบุคคลที่ส่งผลต่อร่างกายทำให้บุคคลนั้นมีสุขภาพที่ดี ความแตกต่างของสุขภาพที่เกิดจากการจำกัดเวลาในการรับประทานอาหารจึงเกี่ยวข้องกับจิต กรรม และสิ่งแวดล้อมคืออาหาร

นอกจากนั้น ทางพันธุศาสตร์พบว่าการมีอายุที่สั้นลงหรือการมีอายุที่ยืนยาวขึ้นนั้น สภาพแวดล้อมในขณะนั้นสามารถเป็นตัวกำหนดความมีอายุของบุคคลได้ (วิจารณ์ พานิชและสรโรจ แสงวิเชียร, 2518, น. 105) ตามแนวคิดทางพระพุทธรศาสนาในคัมภีร์อภิธรรมมัตตสังคหะตามที่ได้อ้างไว้ในเรื่อง อุตุ และอาหาร โดยอุตุที่ทำให้รูปเกิดภายนอกสันดานของสัตว์ เรียกว่า พหิตถอุตุ ได้แก่ อุตุที่อยู่ในวัตถุอื่น ๆ เช่น ในพื้นดิน ในอากาศ แม่น้ำลำคลอง ภูเขา ต้นไม้ เป็นต้น (วรรณสิทธิ ไททยะเสวี, 2526, น. 65, 70) ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อร่างกายของมนุษย์และส่งผลถึงความมีอายุยืนหรืออายุสั้น ส่วนในเรื่องของอาหาร

พระไตรปิฎกได้กล่าวไว้ว่า โดยปกติแล้วร่างกายดำรงอยู่ได้ด้วยอาหาร อาศัยอาหารจึงดำรงอยู่ได้ ขาดอาหารก็ดำรงอยู่ไม่ได้ (ส.ม. 19/138/100) จากการศึกษาทางพันธุศาสตร์โภชนาการเป็นผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญเช่นกัน (มาร์ก เฮนเดอร์สัน, 2009, น. 119) บุคคลที่อาศัยอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากสิ่งที่สามารถกระตุ้นการแสดงออกของยีนที่เป็นโทษต่อร่างกายอันได้แก่ อุดู และอาหารจึงเป็นเหตุทำให้บุคคลมีอายุยืน และบุคคลที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการแสดงออกของยีนที่เป็นโทษจึงเป็นเหตุทำให้บุคคลมีอายุสั้น

ความแตกต่างของมนุษย์โดยสภาพแวดล้อม ตามหลักพันธุศาสตร์เห็นว่า สภาพแวดล้อมทำให้พันธุกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจึงทำให้เกิดความแตกต่างของมนุษย์ ในขณะที่คำสอนในพระพุทธศาสนาเห็นว่า กรรม จิต อุดู และอาหาร เป็นสาเหตุทำให้เกิดความแตกต่างของมนุษย์

2.2 การวิเคราะห์สาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ทางอารมณ์ สติปัญญาและความสามารถ

ความแตกต่างของมนุษย์ทางอารมณ์ สติปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคลนั้น สัมผัสได้จากพฤติกรรมการแสดงออกด้วยกาย และวาจา ซึ่งในคัมภีร์อภิธรรมมัตตสังคหะได้กล่าวไว้ในเรื่องจิตขรูปร โดยกล่าวว่าจิตมีกำลังเป็นเหตุทำให้เกิดรูปอิริยาบถ รูปถ้อยคำพูด หรือรูปที่หายใจเข้าออกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รูปที่เกิดจากจิตนี้เรียกว่า จิตขรูปร (วรรณสิทธิ ไวทยะเสวี, 2526, น. 65) โดยสอดคล้องกับกรรมที่สั่งสมมา เพราะอารมณ์ สติปัญญา และความสามารถ เป็นผลของกรรมที่เราทำมาและมีผลต่อสภาพจิตที่เป็นฐานของอารมณ์ สติปัญญา และความสามารถ จากการศึกษาวิจัยทางพันธุศาสตร์พบว่าพันธุกรรมหรือยีนสามารถเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมแสดงออกต่าง ๆ ของมนุษย์สามารถวิเคราะห์กับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาได้ดังนี้

2.2.1 การวิเคราะห์สาเหตุความแตกต่างทางอารมณ์ของมนุษย์

ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาเจตนาที่เรียกว่ากรรมนั้นไม่สามารถทำการได้สำเร็จเป็นกรรมได้เพียงลำพัง เจตนาต้องอาศัยจิตเป็นองค์ประกอบมาช่วยทำกิจด้วยจึงจะสำเร็จ จิตจึงมีผลกรรมจากการเกิดร่วมกับเจตนาทั้งที่เป็นกุศลและอกุศล (พระอาจารย์วัลลภ ชวนปัญญา, 2542, น. 38, 42) จิตเกิดร่วมกับเจตนาจึงเป็นเหตุทำให้เกิดรูปอิริยาบถ รูปถ้อยคำพูด หรือรูปที่หายใจเข้าออกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รูปที่เกิดจากจิตนี้เรียกว่า จิตขรูปร (วรรณสิทธิ ไวทยะเสวี, 2526, น. 65)

อารมณ์ของมนุษย์ที่ปรากฏเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมานั้นเกิดจากจิตเกิดร่วมกับเจตนาโดยมีความเกี่ยวข้องกับกรรมในอดีตชาติ เช่น สาเหตุที่ทำให้บุคคลเป็นเกย์จึงเกิดจากจิตของชายเหล่านั้นทำให้เกิดการแสดงออกต่าง ๆ ออกมาในร่างกายที่ไม่ตรงกับนิสัยและ

ความพอใจของจิตด้วยอำนาจของกรรมในอดีตชาติ ในหลักกรรมซึ่งเป็นกฎธรรมชาติ (ธรรมนิยาม) ได้แสดงไว้ว่า “การที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งจะเกิดมีขึ้นได้ต้องอาศัยเหตุปัจจัยต่าง ๆ หลากหลายประชุมกันพร้อม” (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2562, น. 3) การแสดงออกของบุคคลที่เป็นเกย์จึงเป็นผลแห่งการกระทำที่เคยกระทำไว้ในอดีตส่งผลมาเป็นจิตชรูปในภพชาติปัจจุบันทำให้พอใจในเพศเดียวกัน ดังมีเรื่องราวทำนองเดียวกันในพระไตรปิฎกเป็นเรื่องราวของอิสทาสีเถรี โดยในชาติหนึ่งอิสทาสีเถรีได้เกิดในท้องสาวใช้ข้างถนนในพระนคร พอเกิดมาแล้วจะเป็นผู้หญิงก็ไม่ใช่จะเป็นชายก็ไม่เชิงสาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากผลกรรมในอดีตที่อิสทาสีเถรีได้เคยเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่น (ขุ.เถรี 26/444/26) และตามหลักพีชนิยามธรรมชาติเกี่ยวกับพีชพรรณพบว่าจากการศึกษาทางพันธุศาสตร์ของเจนนี่ เกรฟส์ (Jenny Graves) (Graves, 2014) ศาสตราจารย์ด้านพันธุศาสตร์จาก La Trobe University ประเทศออสเตรเลีย ได้เสนอผลการศึกษาว่า ในปี พ.ศ. 2536 แดน แฮมเมอร์ (Dean Hamer) นักชีววิทยาชาวอเมริกัน ได้พบครอบครัวที่มีชายเกย์หลายคนอาศัยอยู่คนละฝั่งของแม่น้ำ จากการศึกษาทางพันธุกรรมของยีน พบว่ายีนของแม่และยีนของพี่น้องชายฝ่ายแม่หลายคนอาจเป็นสาเหตุทำให้ลูกเป็นเกย์ ซึ่งยีนในโครโมโซม X ของพวกเขามีการแบ่งพื้นที่เล็ก ๆ ที่ปลายสุดของโครโมโซม X ต่อมามีการศึกษาในรายละเอียดเพิ่มขึ้น โดยทำการศึกษาจีโนมมนุษย์ พบว่าสิ่งที่ศึกษาได้นั้นยืนยันการค้นพบเดิมและยังตรวจพบ “ยีนเกย์” บนโครโมโซมที่ 8 มีชื่อว่า Xq28 โครโมโซมที่ตรวจพบยีนเกย์สามารถแบ่งตัวและมีการถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้และมีผลในการแสดงออกของบุคคลได้มากกว่ายีนที่มีผลต่อการสืบพันธุ์ตามปกติ แต่ในกรณีที่ยีนเกย์พบยีนคู่ปรับยีนเกย์นี้ก็จะไม่แสดงผล จากการศึกษาที่มีข้อสันนิษฐานว่ากลุ่มคนที่เป็นเกย์และเลสเบี้ยนอาจเกิดจากการกระจายตัวและการแจกจ่ายโครโมโซมตัวเดียวกันก็เป็นได้ (Graves, 2014, para. 5-10)

การกระทำต่าง ๆ ที่บุคคลแสดงออกมานั้น ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาให้ความเห็นว่าเกิดจากจิต โดยธรรมชาติของจิตที่ท่องเที่ยวอยู่ในสังสารวัฏฏ์นั้นล้วนถูกพันนาการด้วยกิเลสหรือแรงกระตุ้นฝ่ายชั่วด้วยกันทั้งนั้น จิตของมนุษย์ทุกคนเมื่อถูกพันนาการด้วยบ่วงอันได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสต่าง ๆ (กิตติวุฑฺโฒ ภิกขุ, 2508, น. 118) ผ่านทางอายตนะต่าง ๆ ของบุคคลจึงเกิดการแสดงออกของจิตเกิดขึ้น การแสดงออกของผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจึงเกิดจากจิตของผู้นั้นร่วมกับเจตนาทำให้เกิดอิริยาบถต่าง ๆ ทำให้มีพฤติกรรมในทางก้าวร้าว ในเรื่องพีชนิยามจากการศึกษาทางพันธุศาสตร์ของมอฟฟิตต์ (Moffitt) และคาสปี (Kaspai) พบว่าพันธุกรรมที่ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ โดยการที่ยีนได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมอาจทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมออกมา ในรายละเอียดของ

การศึกษาพบยีนที่ชื่อว่า MAOA ซึ่งโดยปกติยีนนี้จะมีสองอัลลีล หากเด็กผู้ชายมียีนนี้เพียงอัลลีลเดียวจะมีแนวโน้มต่อต้านสังคมมากกว่าเด็กผู้หญิงและมีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย โดยพฤติกรรมนี้จะเกิดขึ้นหากเขาถูกรุณในวัยเด็กเท่านั้น แต่หากเด็กที่มีความผิดปกติทางยีนนี้ได้รับการเลี้ยงดูให้ความรักความอบอุ่นเป็นอย่างดี เด็กที่มียีนที่มีความเสี่ยงที่จะแสดงพฤติกรรมต่อต้านสังคมก็จะไม่แสดงพฤติกรรมต่อต้านสังคมออกมา นอกจากนี้มอฟฟิตต์ (Moffitt) และคาสปี (Kaspai) ยังพบว่ายีนนำส่งซีโรโทนิน 5HTT เป็นยีนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ คนที่มียีนนี้มีโอกาสเป็นโรคซึมเศร้าได้มากกว่าคนอื่น ๆ ถึง 2.5 เท่า ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่จำเพาะ โดยเป็นสถานการณ์ภายใต้ความตึงเครียดยีนนี้จึงจะแสดงผลออกมา แต่หากบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคจากยีนนี้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีปราศจากสถานการณ์ตึงเครียด ลักษณะทางพันธุกรรมจากยีนนี้ก็จะไม่มีโอกาสส่งผล (มาร์ก เฮนเดอร์สัน, 2009/2556, น. 96)

2.2 การวิเคราะห์สาเหตุความเป็นอัจฉริยะ

สาเหตุที่ทำให้คนมีเขาวนปัญญาต่างกันมากโดยเฉพาะกรณีความเป็นอัจฉริยะตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาคือจิตและกรรมในอดีตชาติ กล่าวคือ จิตที่มีความตั้งใจฝึกฝนด้านปัญญาและการทำบุญหรือสร้างกุศลกรรมที่เป็นเหตุปัจจัยให้มีเขาวนปัญญาดีส่งผลให้ผู้กระทำมาเกิดใหม่ในร่างกายที่สามารถมีความสามารถทางเขาวนปัญญาในระดับอัจฉริยะ ซึ่งเป็นไปตามหลักพีชนิยาม ส่วนทางพันธุศาสตร์ช่วยอธิบายเรื่องนี้ให้กระจ่างขึ้นว่า เกิดจากสาเหตุด้านพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาเห็นว่าจิตและกรรมเป็นสาเหตุในเรื่องประสิทธิภาพการทำงานด้านความรู้ความเข้าใจ และสมรรถภาพทางปัญญา เพราะจิตทำให้เกิดการกระทำทางกายออกไปเรียกว่า กายกรรม ถ้าเกิดการกระทำทางวาจาเรียกว่า วาจากรรม ถ้าเกิดภายในจิตเรียก มโนกรรม รูปร่างของเราทั้งหมดนี้ย่อมเป็นไปตามจิตอันจิตนำไป (กิตติวุฑฺโฒ ภิกขุ, 2508, น. 25, 124) ความเป็นอัจฉริยะของบุคคลจึงเกิดจากจิตเกิดร่วมกับกรรมของบุคคลนั้น ๆ ทำให้เกิดความคิด คำพูด และการกระทำที่แตกต่างไปจากบุคคลทั่ว ๆ ไป ตามหลักพีชนิยามจากการศึกษาทางพันธุศาสตร์โดยเบนยามิน (Benyamin, 2014) นักวิจัยพันธุศาสตร์ทางสถิติและปีเตอร์ วิสเซอร์ (Peter Visscher) ศาสตราจารย์ด้านพันธุศาสตร์เชิงปริมาณจาก University of Queensland ประเทศออสเตรเลีย ได้ศึกษาพบว่า ผลการทดลองความสามารถทางด้านการรู้คิดทางพันธุศาสตร์ (The genetics of cognitive performance) ระหว่างสมาชิกในครอบครัวรวมถึงการเปรียบเทียบระหว่างฝาแฝดที่เหมือนกันและไม่เหมือนกัน ทำให้นักวิทยาศาสตร์สามารถทราบผลกระทบจากสาเหตุทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้ จากการศึกษาพบว่ามียีนพันธุกรรมสามยีนที่เกี่ยวข้องกับ

ประสิทธิภาพการทำงานด้านความรู้ความเข้าใจ แต่มีผลน้อยต่อสมรรถภาพทางปัญญา และจากการวิเคราะห์เพิ่มเติมแสดงให้เห็นว่า ยีนเป็นกลไกหลักในสมองสำหรับการเรียนรู้และความจำ (Benyamin, 2014, para. 1-17) การที่บุคคลเป็นอัจฉริยะเกิดจากการที่บุคคลมียีนทั้งสามยีนนี้และทั้งสามยีนสามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ หากยีนใดยีนหนึ่งหรือทั้งสามยีนไม่สามารถทำงานได้เต็มที่หรือไม่สามารถทำงานได้เป็นเหตุทำให้ความสามารถในความรู้ความเข้าใจ การเรียนรู้ และความจำ ในแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป เช่น ในกรณีทารกที่ป่วยด้วยโรค PKU ทารกจะมียีนด้อยที่ไม่สามารถผลิตเอนไซม์ PAH ได้ หากทารกได้ดื่มน้ำนมแม่เข้าไปจะทำให้เกิดความไม่สมดุลทางเคมีซึ่งก่อให้เกิดความผิดปกติทางสมอง ส่วนในทารกที่มีพันธุกรรมเฉพาะและได้ดื่มน้ำนมจากแม่ โดยเฉลี่ยแล้วจะมีไอคิวสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้ดื่มน้ำนมจากแม่ ส่วนทารกที่ไม่มีพันธุกรรมเฉพาะการได้ดื่มน้ำนมจากแม่ก็จะมีผลต่อการกระตุ้นความฉลาด (มาร์ก เฮนเดอร์สัน, 2009, น. 93-96)

2.2.3 การวิเคราะห์สาเหตุความแตกต่างทางความสามารถ

ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนา ความสามารถในด้านต่าง ๆ ก็ต่างกันไปตามจิตและกรรมที่ทำมาโดยสอดคล้องกับหลักพีชนิยามคือเป็นไปตามลักษณะทางพันธุกรรมด้วย ซึ่งคล้ายคลึงกับหลักพันธุศาสตร์ดังกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

ความสามารถของบุคคลตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาให้ความเห็นว่าจิตทำให้เกิดการกระทำทางกาย (กิตติวุฑโฒ ภิกขุ, 2508, น. 25, 124) จิตจึงทำให้บุคคลมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ในการศึกษาความสามารถของกลุ่มฝาแฝดแท้พบว่าคู่ฝาแฝดแท้มีความสามารถในความถนัดในการใช้มือที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป โดยคู่ฝาแฝดแท้สามารถใช้มือทั้งสองข้างได้ดีพอ ๆ กัน แต่มีคู่ฝาแฝดแท้บางคู่ที่มีความถนัดในการใช้มือที่แตกต่างกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 10 จากกลุ่มตัวอย่างทดลอง (ฐาปนวิวัฒน์ คนหลวง, 2537, น. 38) ในกรณีของฝาแฝดนี้จิตและกรรมของฝาแฝดจึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดความถนัดและความสามารถที่แตกต่างกันระหว่างฝาแฝดเอง และมีความถนัดและความสามารถที่แตกต่างจากคนทั่ว ๆ ไป

2.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของมนุษย์ด้านสถานภาพทางสังคม

พระพุทธเจ้าทรงแสดงเรื่องความแตกต่างของมนุษย์ด้านสถานภาพทางสังคมไว้ดังพุทธพจน์ในจูฬกัมมวิภังคสูตรที่ว่า คนบางคนเกิดในตระกูลต่ำ บางคนเกิดในตระกูลสูง บางคนมีอำนาจน้อย บางคนมีอำนาจมาก คนบางคนมีโภคะน้อย บางคนมีโภคะมาก คนบางคนเกิดในตระกูลต่ำ บางคนเกิดในตระกูลสูง สาเหตุจากกรรมในอดีตที่บุคคลนั้นได้กระทำมา (ม.อ. 14/289/349) กรรมที่บุคคลได้กระทำไว้แล้วในอดีตตามมาส่งผลทำให้บุคคลมีสถานภาพทางสังคมที่ต่างกัน สถานภาพทางสังคมที่ต่างกันนี้ส่งผลกระทบและเกี่ยวพันไปถึงสภาพของสิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งจากการวิจัยทางพันธุศาสตร์ความ

แตกต่างกันสามารถยกตัวอย่างได้ดังนี้

ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาการที่บุคคลบางคนในโลกนี้เกิดในตระกูลต่ำ คือ ตระกูลจัณฑาล ตระกูลช่างสาน ตระกูลนายพราน ตระกูลช่างรถ หรือตระกูลคนเทหยะ เป็น ตระกูลยากจน มีข้าวน้ำและสิ่งของเครื่องใช้น้อย เป็นไปอย่างผิดเคือง เป็นแหล่งที่หาของกิน และเครื่องนุ่งห่มได้ยาก (อง.จตุกก.21/85/129) โอกาสที่บุคคลเหล่านี้จะดูแลสุขภาพให้เหมาะสมหรือมีวิถีชีวิตที่ดีจึงเป็นไปได้ยาก ต่างจากบุคคลที่เกิดในตระกูลมั่งคั่งที่สามารถเลือก วิถีชีวิตและการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมกับตัวเองได้ โดยมีกรรมที่บุคคลเคยได้กระทำเอาไว้ในอดีตตามมาส่งผลทำให้เกิดความแตกต่างทางสถานภาพทางสังคม

เนื่องจากความแตกต่างทางสถานภาพทางสังคมคนในสังคมจึงมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน เด็กที่เกิดในตระกูลต่ำจึงมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ด้อยกว่าเด็กที่เกิดในตระกูลสูงอันเกิดจากกรรมที่เขาได้กระทำมา เนื่องจากการขาดความรู้ของผู้เลี้ยงประคบกับไม่สามารถจัดหาสิ่งที่ดีมาเลี้ยงดูบุตรหรือในเด็กบางคนถูกทิ้งให้อยู่กับปู่ ย่า ตา ยายตั้งแต่ยังเป็นทารก โดยจากการศึกษาทาง พันธุศาสตร์พบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมวัวจะเกิดอาการแพ้ง่ายกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วย น้านมแม่ หรืออาจเกิดภาวะไม่สมดุลของจุลินทรีย์ในลำไส้ ซึ่งก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ (อิโรมิ ชินยะ, 2005, น. 88)

แม้ว่าปัจจัยทางพันธุกรรมเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่รูปแบบการใช้ชีวิตและ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องก็มีส่วนเกี่ยวข้องและมีผลกระทบอย่างมากกับการแสดงออกทางพันธุกรรม ซึ่งรูปแบบการใช้ชีวิตสอดคล้องกับการเกิดในสภาพสังคมที่แตกต่างกันตามพระพุทธศาสนาใน เรื่องของตระกูล โดยคนบางคนเกิดในตระกูลต่ำ บางคนเกิดในตระกูลสูง (ม.อ.14/289/349) ซึ่ง บุคคลที่เกิดในตระกูลสูงสามารถที่จะดูแลสุขภาพให้เหมาะสมต่อการส่งเสริมการแสดงออกของ ยีนที่ให้ผลดีต่อร่างกายได้ดีกว่าบุคคลที่เกิดในตระกูลต่ำ เช่น ในกรณีผู้ป่วยโรคมะเร็งหากผู้ป่วย มีการดูแลสุขภาพที่ดีเหมาะสมกับสภาวะของตนเอง ผู้ป่วยก็จะสามารถยืดเวลาการแสดงออก ของโรคให้ช้าลง หรือในกรณีผู้ที่เป็กลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็ง โดยในบางคนเกิดมาพร้อม กับยีนที่อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็ง แต่ถ้าวินิจฉัยสุขภาพและมีรูปแบบการใช้วิถีชีวิตที่ดีก็สามารถมี ชีวิตที่ยืนยาวไม่เป็นโรคมะเร็งได้ (อิโรมิ ชินยะ, 2005/2556, น. 85-86) บุคคลบางกลุ่มเป็นผู้มี วิถีชีวิตที่ต้องทำงานในกลางแจ้งหาเช้ากินค่ำ เช่น กรรมกร ช่างก่อสร้าง บุคคลเหล่านี้ต้อง เผชิญกับความร้อนจากแสงแดดเป็นเวลานานทำให้พันธุกรรมที่แสดงออกในเรื่องของสีผิว เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยสีผิวที่ถูกแสงแดดเป็นเวลานานจะมีผลทำให้สีผิวคล้ำขึ้น และใน บางรายที่ได้รับความเข้มของแสงแดดในปริมาณมากจนเกินไปทำให้ผิวไหม้เกรียม และมีสิทธิ ที่จะเป็มะเร็งผิวหนังได้ (ปริยา กุลละวณิชย์ และคณะ, 2541, น. 23)

ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าทรงแสดงให้เห็นถึงลักษณะความแตกต่างของมนุษย์ในด้านทรัพย์หรือฐานะทางเศรษฐกิจไว้ว่า คนบางคนมีโภคะน้อย บางคนมีโภคะมาก (ม.อ.14/289/349) คนที่มีโภคะน้อยคนพวกนี้ส่วนใหญ่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น จึงต้องใช้ชีวิตด้วยความลำบาก ดังเช่นเรื่องราวของนักวิ่งระยะทางในแอฟริกาตะวันออก โดยในวัยเด็กพวกเขาต้องเดินทางด้วยเท้าจากบ้านไปโรงเรียนทุกวัน แต่ความลำบากในวัยเด็กนี้กลับเป็นผลดีต่อการเป็นนักวิ่งระยะทาง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่พวกเขาเคยได้กระทำเอาไว้ในอดีตตามมาส่งผล จากการศึกษาทางพันธุศาสตร์ของนักวิ่งระยะทางในแอฟริกาตะวันออก แอนดี กัลเบรธ (Andy Galbraith) (Galbraith, 2016) อาจารย์อาวุโสจาก University of East London ประเทศอังกฤษ ได้ศึกษาพบว่า 15 ปีที่ผ่านมา มีหลักฐานทางพันธุกรรมบางอย่างที่แสดงให้เห็นว่าในกีฬากาวิ่ง นักวิ่งระยะทางในแอฟริกาตะวันออกที่มีขายาวและมีรูปขาที่เรียวยาวลักษณะเหล่านี้ อาจเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกาวิ่งได้ดี แต่ข้อมูลจากการวิจัยทางพันธุกรรมเพียงอย่างเดียว ยังไม่สามารถอธิบายความโดดเด่นของนักวิ่งระยะทางในแอฟริกาตะวันออกได้ จากการศึกษาพบว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของพวกเขา จากการศึกษานักกีฬาเหล่านี้มีพฤติกรรมกาเดินและการวิ่งตั้งแต่อายุยังน้อย เนื่องจากต้องวิ่งไปและกลับจากโรงเรียนถึงบ้านโดยมีระยะทางประมาณ 5 กม. จนถึง 20 กม. (Galbraith, 2016, para. 1-5)

นอกจากนี้ในความแตกต่างของสภาพทางสังคมพระพุทธเจ้ายังทรงแสดงความต่างของมนุษย์ทางด้านอำนาจ หรือ ยศ ศักดิ์ ไว้ว่า บางคนมีอำนาจน้อย บางคนมีอำนาจมาก (ม.อ.14/289/349) ดังตัวอย่างทางพันธุศาสตร์จากการศึกษาผู้ที่ เป็นเกย์จะไม่แสดงพฤติกรรมออกมาในบางสังคมเพราะบุคคลเหล่านั้นไม่มีอำนาจในสังคมนั้นหรือกลัวว่าจะสูญเสียอำนาจในสังคม จึงไม่กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมเกย์ในสังคมที่ไม่ยอมรับพฤติกรรมของตนออกมา แต่เมื่ออยู่ในสังคมที่ได้รับการยอมรับคนเหล่านี้จึงกล้าที่จะแสดงพฤติกรรมของตนออกมา ในรายละเอียดของการศึกษาเรื่องยีนเกย์โดยเจนนี่ เกรฟส์ (Jenny Graves) (Graves, 2014) พบว่านอกเหนือจากการที่ยีนเกย์พบยีนคู่ปรับทำให้ยีนเกย์ไม่แสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแล้ว อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมจากสภาพสังคมที่ไม่ยอมรับบุคคลผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศก็มีผลให้ผู้ที่มียีนเกย์นี้ไม่แสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศออกมา แต่เมื่อผู้มียีนเกย์อยู่ในสภาพสังคมที่เป็นอิสระไม่มีอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมมาบีบบังคับคนที่มียีนเกย์ก็จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศออกมา (Graves, 2014, para. 6)

3. สรุป

จากการวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาในเรื่องสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ด้วยหลักพันธุศาสตร์ พบว่าคำสอนในพระพุทธศาสนาสามารถอธิบายสาเหตุในเรื่องความแตกต่างของมนุษย์สอดคล้องกับที่งานวิจัยทางพันธุศาสตร์ค้นพบได้ โดยคำสอนในพระพุทธศาสนามีแนวคิดที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และเชื่อมโยงกับสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ตามหลักพันธุศาสตร์ และแนวคิดที่เกินออกไปจากหลักพันธุศาสตร์ โดยแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่พบจากผลการวิจัยไม่มีแนวคิดใดที่ขัดแย้งกับหลักพันธุศาสตร์ เพียงแต่มีสาเหตุเรื่องกรรมโดยเฉพาะกรรมในอดีตชาติที่ไม่มีในหลักพันธุศาสตร์

4. ข้อเสนอแนะ

บทสรุปจากการวิเคราะห์แนวคิดทางพระพุทธศาสนาเรื่องสาเหตุความแตกต่างของมนุษย์ด้วยหลักพันธุศาสตร์ จะเห็นได้ว่าแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่พบจากผลการวิจัยไม่มีแนวคิดใดที่ขัดแย้งกับหลักพันธุศาสตร์ จึงควรนำความรู้ในเรื่องความแตกต่างของมนุษย์ตามคำสอนในพุทธศาสนาเถรวาทที่ได้นำมาบูรณาการกับความแตกต่างของมนุษย์ตามหลักพันธุศาสตร์ต่อไป เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่และเป็นการชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่มนุษย์พิสูจน์และค้นพบจนเป็นที่ยอมรับในทางวิทยาศาสตร์นั้น สามารถเชื่อมโยงและผสมผสานกับคำสอนทางพุทธศาสนาได้ การศึกษาความรู้เชิงบูรณาการของพันธุศาสตร์กับคำสอนของพุทธศาสนานั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านความเข้าใจคำสอนทางพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาพุทธศาสนามีความเข้าใจความแตกต่างของมนุษย์ในคำสอนของพุทธศาสนาได้ชัดเจนแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น เพราะเป็นการนำข้อมูลที่ยอมรับจากสิ่งที่เห็นจริงพิสูจน์ได้ในทางวิทยาศาสตร์มาบูรณาการกับคำสอนในพุทธศาสนา จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเผยแผ่พุทธศาสนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง/References

- กิตติวุฑฺโฒ ภิกขุ. (2508). *ตายแล้วไปไหน*. ม.ป.พ.
- กิตติพัฒน์ อุโฆษกิจ. (2561). *พันธุศาสตร์*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขุนสรพกิจโกศล. (2518). *คู่มือการศึกษาอุปสงค์ภูมิภาค พระอภิธรรมมัตถสังคหะ ประเด็นที่ 6*.
ศิวัพร.
- คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2535). *จิตวิทยา
ทั่วไป*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จีระเดช มโนสร้อย, อรัญญา มโนสร้อย, และ ยงยุทธ โรจนสกุล. (2544). *การรักษาในระดับขั้น*.
ม.ป.พ.
- ฐาปนวัฒน์ คนหลวง. (2537). *ที่มาแห่งชีวิต*. พิมการการพิมพ์.
- พื้นฐานแห่งกายมนุษย์ (ปรียา กุลละวณิชย์ และคณะ, ผู้แปล). (2541). บริษัท ริดเดอร์ส ไตเจสท์.
(ต้นฉบับพิมพ์ปี 1986).
- พระไตรปิฎกฉบับสากล *วิธีธรรมจากพุทธปัญญา* (พระวีระศักดิ์ ชยธมโม, สมหวัง แก้วสุฟอง,
นัยนา นาควัชระ, และพจนา จันทรสันติ, ผู้แปล). (2561). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (เจ้าหน้าที่มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย, ผู้แปล). (2539). มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2551). *การแพทย์ยุคใหม่ในพุทธทัศน์*. สหธรรมิก.
- พระอาจารย์วัลลภ ชวนปญโญ. (2542). *กฎแห่งกรรม*. สหธรรมิก.
- ไพศาล เหล่าสุวรรณ. (2542). *พันธุศาสตร์*. ไทยวัฒนาพานิช.
- มาร์ก เฮนเดอร์สัน. (2009). *50 ข้อสงสัยในความเป็นคน*. (วัลลี สุจิตตานนท์, ผู้แปล).
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วรรณสิทธิ์ ไททยะเสวี. (2526). *คู่มือการศึกษาพระอภิธรรมมัตถสังคหะ*. สมฤทธิการพิมพ์.
- วสิน อินทสระ. (2546). *หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด*. เรือนธรรม.
- วัชระ งามจิตรเจริญ. (2556). *พุทธศาสนาเถรวาท*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจารณ์ พานิช, และสรใจ แสงวีเชียร. (2518). *มนุษย์พันธุศาสตร์*. กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2562). *เหตุปัจจัยในปัจจุสมุปบาท และกรรม*.
ไอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- อนุชิต ชูอรุณ. (2551). *เกิดจากกรรมหรือDNA*. เม็กกรุ.
- อภิธรรมมัตถสังคหะและปรมัตถทีปนี (พระคัมภีร์สาราภิวงศ์, ผู้แปล). (2546). ไทยรายวันการพิมพ์.

- อีโรมิ ชินยะ. (2556). *อยู่รั้อยปีไม่มีป่วย* (กาณญาณา ประสพเนตร, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ไพล์พลัส. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2005).
- โอบจุพ ตราชู. (22 พฤษภาคม 2562). *แต่งงานในเครือญาติ อาจทำลูกเสี่ยง*. สมิตีเวช. <https://www.samitivejhospitals.com/th/article/detail/แต่งงานในเครือญาติ>
- Benjamin, B., & Visscher, P. (2014, September 9). *Intelligence inheritance – three genes that add to your IQ score*. The Conversation. <https://theconversation.com/intelligence-inheritance-three-genes-that-add-to-your-iq-score-31397>
- Galbraith, A. (2016, August 12). *Can genetics explain the success of East African distance runners?*. The Conversation. <https://theconversation.com/can-genetics-explain-the-success-of-east-african-distance-runners-62586>
- Graves, J. (2014, June 2). *Born this way? An evolutionary view of ‘gay genes’*. The Conversation. <https://theconversation.com/born-this-way-an-evolutionary-view-of-gay-genes-26051>
- Panda, S. (2018, August 31). *Time-restricted eating can overcome the bad effects of faulty genes and unhealthy diet*. The Conversation. <https://theconversation.com/time-restricted-eating-can-overcome-the-bad-effects-of-faulty-genes-and-unhealthy-diet-102308>
- Pepper, S. M. (2015, October 9). *Explainer: Mother Nature’s answer to our DNA’s infidelity and the discovery of DNA repair*. The Conversation. <https://theconversation.com/explainer-mother-natures-answer-to-our-dnas-infidelity-and-the-discovery-of-dna-repair-48801>
- Zadik, D. (2015, June 11). *Ancient DNA reveals how Europeans developed light skin and lactose tolerance*. The Conversation. <https://theconversation.com/ancient-dna-reveals-how-europeans-developed-light-skin-and-lactose-tolerance-43078>